

poti ona deklina, katero je poprej srečal sredi gozda. Ko pride blizu ter ga vidi ležečega v krvi na cesti, grozno zakriči ter pohiti na vso moč nazaj v Trbonje povedat, da neki mlad človek, ki jo je poprej srečal, leži ubit na cesti, na oni strani gozda.

Mahoma se zbere nekaj možakov, da gredó pogledat, kdo bi bil ubit ob belem dnevu. Ko se približajo in ga dobro pogledajo, spoznajo — Franceta. Ležal je še v nezavesti, toda žila mu je še utripala. Urno mu obvežejo rane, položé ga na nosilnice, v naglici narejene, in odnesó nazaj v Trbonje v njegovo rojstveno hišo. Ko ga položé na postelj, gré jeden urno po duhovnika, ostali pa ga drgnejo ter pripravljajo k zavesti. In še predno je dospel duhovnik, zavedel se je ranjenec toliko, da je spoznal svoje domače ter mogel sprejeti svete zakramente za umirajoče. Spravljen z Bogom je izrekel dovolj glasno, da so ga vsi slišali, da obžaluje svoje maščevanje, odpušča tudi svojemu morilcu valpetu in da želi, naj ga pokopljejo poleg njegove zaročnice Lucije. Nato pa mu je jelo postajati zopet slabo in, predno je šlo solnce k božji milosti, bil je — mrlič.

Žalost roditeljev, sester, prijateljev in znancev je bila nepopisna. Mati je omedlela, sestri sta jokali, postarni oče pa je le vzdihoval ter gledal v tla. Vsi, ki so ga videli, bali so se za njegovo življenje.

Mrliča položé na pare ter prečujejo pri njem dve noči; tretje jutro pa ga je staro in mlado

spremilo k pogrebu. Pokopali so ga, kakor si je želel, poleg Lucije, pa tako, da sta oba imela le jedno gomilo, v kateri sta tičala dva križa.

* * *

Naša povest je pri kraju, le nekaj malega treba še omeniti.

Dasi je bila tlaka in rabota odpravljena že 15. vel. travna, zvedeli so za to naredbo tukajšnji prebivalci šele proti jeseni, ko je odmev: prostost, enakopravnost, doletel tudi v pohorske hribe. Pa so tudi jeli vreti od vseh stranij zatirani kmetje, da se nekoliko znosijo nad gospódo po grajščinah. Prihiteli so tudi na Pogštanj, toda onih, katere bi bili najrajši dobili — namreč grajščaka in njegovega valpeta — niso našli več. Popihala sta jo od tod, da ni bilo po njiju več duha ni sluha. Zgrabili so torej nekaj pisarjev, nekoliko jih pretepli, toda ubili niso nikogar. Tu se je pripetil slučaj, ki je vreden, da ga zapišem. Neki kmet je zgrabil postarnega pisarja za goste lase ter ga hotel krepko potresti, kar se nenadoma jako prestraši, ker pisar mu je bil ušel, njemu pa je vendar ostala, kakor si je mislil, njegova glava v rokah. Odtrgal mu je bil vlasuljo. — Ko so kmetje videli, da so jim pobegnili oni, nad katerimi so si hoteli ohladiti svojo jezo, razšli so se polagoma zopet, govoreč:

„Hudi časi so bili, hudi, katere smo prestali v tlačanstvu; Bog daj, da bi bili bodoči boljši!“

Prosjaku.

Ne vem, odkod in kdó si,
A da si človek, vem,
Kí miloščine prosi
In smili se ljudem.
Upala tvoja lica,
Upognjeno teló,
Tresoča govorica
In sólnzato okó,
Vse meni glasó priča,
Vse nosi temni znak,
Da te usoda biča,
Nesrečni ti prosjak.

Kar bodete storili —
Odrešenik nam dé —
Najmanjšim bratom v sili,
Storili ste zamé.
Ujétnikom slobode,
Nagotnim oblačil

In žejnim hladne vode
In gládovnim jedil,
Užaljenim utehe,
Popotnikom domú,
Sirotam varne strehe
In grešnikom mirú
Želimo, podarjujmo
Odprtega srca,
In zakon ízpolnjujmo
Najvišji od Bogá!

Ne vem, odkod in kdó si,
A da si človek, vem,
Kí smiljenja me prosi:
Oj, smili se ljudem!
Dobrótna roka vóli
Povsod tí dar bogat!
Še zame včasih móli,
Tí moj in — Kristov brat! —

Anton Medved.